

?yimserlik-Kötümserlik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). ?yimserlik-Kötümserlik Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24044>

Öz

iyimserlik-Kötümserlik Ölçeği, ergen popülasyonunda bireylerin geleceğe yönelik genel beklentilerini, yani e?ilimsel iyimserlik ve kötümserlik düzeylerini ölçmek amacıyla geliştirilmi? psikometrik bir araçtır. Hüseyin Çal??kan ve Esra Uzunkol tarafından 2018 yılında yapılan geçerlilik ve güvenilirlik çalışması sonucunda kullanıma sunulmuştur. Ölçek, özellikle ergenlerin pozitif ve negatif beklenti kalıpları? belirleyerek, onların psikososyal uyumları ve iyi olmaları hakkında önemli bilgiler sağlamaktadır.

Ölçek, iki temel alt boyuttan oluşmaktadır ve bu alt boyutlar, bireyin yaşam olaylarına karşı gösterdiği bilişsel eğilimleri kapsamaktadır. Geliştirme çalışması, ölçeğin ergenler için yüksek düzeyde geçerlilik ve güvenilirlik özelliklerine sahip olduğunu göstermiştir, bu da onu gelişim psikolojisi araştırmaları için değerli bir araç haline getirmektedir.

Anahtar Kelimeler

iyimserlik, Kötümserlik, Ergenlik, Psikolojik Ölçme, Ölçek Geliştirme, Gelecek Beklentisi, E?ilimsel iyimserlik.

Yazarlar

Hüseyin Çal??kan, Esra Uzunkol

Amaç

Ölçeğin temel amacı, **ergen** yaş grubuna özgü kültürel ve gelişimsel faktörleri dikkate alarak, onların iyimserlik ve kötümserlik düzeylerini güvenilir ve geçerli bir şekilde tespit etmektir. Daha önceki çalışmalar genellikle yetişkin popülasyonuna odaklanarak olup, bu ölçek ergenlerin gelecek beklentilerini daha hassas bir şekilde değerlendirme ihtiyacı? karşılamak üzere tasarlanmıştır.

Bu araç, eğitim, klinik psikoloji ve gelişim psikolojisi alanlarında ergenlerin stresle başa çıkma mekanizmaları? ve psikolojik dayanıklılıkları? anlamak için kritik bir rol oynamaktadır. Ölçek, hem araştırma amaçlı taramalarda hem de bireysel danışmanlık süreçlerinde, bireylerin bilişsel eğilimlerinin refah üzerindeki etkilerini incelemek için kullanılabilir.

Yapı

Ölçek, temel olarak **e?ilimsel iyimserlik** ve **e?ilimsel kötümserlik** yapıları? ölçmektedir. E?ilimsel iyimserlik, bireyin yaşamındaki genel sonuçları? olumlu olacağına dair genel beklentisi olarak tanımlanırken; kötümserlik, sonuçları? olumsuz veya talihsiz olacağına dair genel

beklentiyi ifade eder.

Bu psikolojik yapı, bireyin motivasyonunu, problem çözme stratejilerini ve duygusal tepkilerini güçlü bir şekilde etkileyen bilişsel bir eğilimi temsil eder. Ölçeğin maddeleri, ergenlerin akademik başarıları, sosyal ilişkileri ve kişisel gelecek hakkındaki genel umut ve endişelerini yansıttıkları şekilde formüle edilmiştir. Bu iki yapıyı ayrılmak, ergenlerin hem pozitif hem de negatif beklenti alanlarındaki farklılıklarını belirlemeyi mümkün kılar.

Geçerlilik

Ölçeğin geçerlilik çalışmaları, Çalçıkan ve Uzunkol (2018) tarafından kapsamlı bir şekilde yürütülmüştür. Yapılan çalışmalar, ölçme aracının gerçekten de amaçladığı iyimserlik ve kötümserlik yapıları ölçtüğünü göstermektedir. Yapı geçerliliği, özellikle doğrulayıcı faktör analizi (DFA) yöntemleri kullanılarak test edilmiştir. DFA sonuçları, iki faktörlü modelin kabul edilebilir uyum indeksleri sergilediğini ortaya koymuştur.

Ayrıca, ölçeğin aydınlatıcı geçerliliğini desteklemek amacıyla, farklı psikolojik yapılarla (örneğin, yaşam doyumu, depresyon, umutsuzluk) olan ilişkileri incelenmiştir. Elde edilen korelasyonlar, teorik beklentilerle tutarlı bulunmuş ve ölçeğin ergenlerde geleceğe yönelik beklentileri ölçmekte yeterli düzeyde geçerlilik sağladığı sonucuna varılmıştır.

Güvenilirlik

Ölçeğin güvenilirlik analizleri, iç tutarlılık katsayıları (Cronbach Alfa) hesaplanarak gerçekleştirilmiştir. Geliştirme çalışmaları sırasında, hem iyimserlik alt boyutu hem de kötümserlik alt boyutu için yüksek Cronbach Alfa değerleri rapor edilmiştir (genellikle .80 üzerinde). Bu yüksek katsayılar, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir.

Yüksek güvenilirlik değerleri, ölçeğin ergen popülasyonunda tutarlı ve kararlı sonuçlar verdiğini ve dolayısıyla araştırma veya klinik uygulamalarda güvenle kullanılabileceğini işaret etmektedir. Ayrıca, ölçeğin zamana karşı direncini ölçmek amacıyla test-tekrar test güvenilirliği de incelenmiş olup, bu katsayıların da kabul edilebilir düzeyde olduğu varsayılmaktadır.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapısal geçerliliğini belirlemek üzere, öncelikle açılmayıcı faktör analizi (AFA) ve ardından doğrulayıcı faktör analizi (DFA) yöntemleri uygulanmıştır. AFA sonuçları, ölçeğin teorik beklentilere uygun olarak iki ana faktörden oluştuğunu net bir şekilde göstermiştir: İyimserlik ve Kötümserlik alt boyutları.

DFA, iki faktörlü yapıyı model uyumunu teyit etmiş ve maddelerin ilgili faktörlere yüksek yükler

verdiğini ortaya koymuştur. Bu analizler, iyimserliğin ve kötümserliğin ayrı ancak ilişkili yapılar olduğunu destekleyerek, ölçeğin kavramsal temelini güçlendirmiştir.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Geliştirme Ölçeği (Developmental Scale)

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Derecelendirme adlı kaynak makalede detaylı olarak belirtilmiştir, yaygın olarak 5'li veya 7'li Likert kullanılır.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Ergenler (Adolescents)

Age Group: Genellikle 12-18 yaş aralığı (Lise ve Ortaokulun son kademesi öğrencileri)

Population Details: Türkiye genelinde öğrenim gören orta ve lise öğrencileri örneklemini üzerinde geliştirilmiştir.

Test Methodology: Kendi bildirimine dayalı (Self-Report) psikometrik ölçüm aracı.

Anahtar Kelimeler

Bilişsel Etilim, Psikolojik Dayanıklılık, Cronbach Alfa, DFA, Yapı Geçerliliği, Güvenilirlik Katsayısı, Yaşam Doyumu.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: Hüseyin Çalkan: caliskan06@gmail.com

Correspondence Address: Kaynakta belirtilmemiştir.

İzinler, Ücretler ve Test Yılı

Ölçek ilk olarak 2018 yılında Çalkan ve Uzunkol tarafından yayımlanan bilimsel makale kapsamında tanıtılmış ve geçerlilik-güvenilirlik çalışmaları tamamlanmıştır. Akademik ve araştırma amaçlı kullanımlar için genellikle yazarın izni gerekmektedir. Kullanım için sorumlu yazar (Hüseyin Çalkan) ile iletişime geçilmesi tavsiye edilir. Ticari kullanım için özel izinler ve olası bir ücret talep edilebilir.

Test Yılı: 2018

Kaynaklar

Çal??kan, H. ve Uzunkol, E. (2018). Ergenlerde ?yimserlik-Kötümserlik Ölçe?inin geli?tirilmesi: Geçerlilik ve güvenirlik çal??ması?. *The Journal of Happiness & Well-Being*, 6(2), 78-95.

Makalenin orijinal tam metin ba?lant?s?: journalofhappiness.net

Ölçek formunun orijinal belgeleri a?a??daki ba?lant?lardan indirilebilir:

DOCX format?nda indirme: iyimserlik-kotumserlik-olcegi-toad.doc

PDF format?nda indirme: iyimserlik-kotumserlik-olcegi-toad.pdf

?yimserlik-Kötümserlik Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, telif hakk? ve akademik kullan?m k?s?tlamalar? nedeniyle burada do?rudan listelenmemi?tir. Maddelere, yukar?da Kaynaklar bölümünde belirtilen bilimsel makale ba?lant?s? veya indirilebilir dosya ba?lant?lar? arac?l???yla eri?im sa?lanabilir.